

Midden Tussen De Mensen

Verkiezingsprogramma 2014 – 2018

CDA Strijen

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
1. RUIMTE VOOR DE JEUGD	4
2. VITALE KERNEN	7
3. OMZIEN NAAR ELKAAR	9
4. WONEN VOOR JONG EN OUD	12
5. DUURZAAM EN DYNAMISCH LANDSCHAP	14
6. OVERIGE ONDERWERPEN	16

Inleiding

Voor u ligt het verkiezingsprogramma 2014-2018 van het CDA Strijen. Dit programma is voor een belangrijk gedeelte tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de andere vier CDA afdelingen in de Hoeksche Waard. Hoewel we als gemeenten in de Hoeksche Waard veel gemeenschappelijk hebben, zijn er ook thema's die specifiek voor het CDA in Strijen zijn. Onze visie op deze thema's is uiteraard ook in dit verkiezingsprogramma opgenomen.

Het CDA is een christendemocratische volkspartij, die de Bijbelse boodschap als grondslag en inspiratiebron gebruikt.

Onze uitgangspunten zijn:

- rentmeesterschap,
- gerechtigheid,
- solidariteit, en
- gespreide verantwoordelijkheid.

Gemeentebestuur

De gemeente is de overheid die het dichtst bij mensen staat. Het huidige kabinet wil gemeenten laten fuseren. Het CDA verzet zich tegen het denken in termen van 'groot, groter, grootst'. Het CDA kiest voor de komende jaren waarin de drie decentralisaties het uiterste van de gemeenten zullen vergen voor een samenwerkingsmodel van Hoeksche Waardse gemeenten waarin regionaal besluitvorming plaatsvindt over zaken die op de regio betrekking hebben. Op het moment dat na enkele jaren de decentralisaties gerealiseerd zijn, ontstaat een moment dat een besluit moet worden genomen over verdergaande samenwerking of bestuurlijke schaalvergroting.

Samenleving

Het CDA vindt dat je niet voor jezelf leeft, maar ook voor een ander. Daar past geen anoniem dorp bij en geen gemeente die alles voor ons regelt. Wij kiezen bewust partij voor de samenleving. Wij geloven in het oplossend vermogen van mensen en organisaties zelf. Mensen voelen zich vaker onveilig. We missen respect op straat. We klagen over teveel regels. In de wijken en dorpen vereenzamen ouderen omdat in alle drukte naar hen niet wordt omgekeken.

Het CDA wil de komende jaren verder bouwen aan onze gemeenschappen. We verzetten ons daarbij tegen zaken die de samenleving aantasten, zoals criminaliteit, drugsgebruik en alcoholmisbruik. Met goede ondersteuning helpen we mensen die aan de kant staan. Voor gezinnen, die hard in hun portemonnee worden geraakt, zetten we ons als gezinspartij extra in.

Omdat we midden tussen de mensen staan, willen we:

1. Ruimte voor de jeugd
2. Vitale kernen
3. Omzien naar elkaar
4. Wonen voor jong en oud
5. Duurzaam en dynamisch landschap

Strijen, 21 november 2013

Het bestuur van het CDA, afdeling Strijen

1. Ruimte voor de jeugd

De kabinetsveranderingen van de afgelopen tijd en de veranderingen in wetgeving hebben invloed op veel facetten van de samenleving, zo ook op de zorg voor de jeugd. Het CDA ziet deze veranderingen als een kans om de zorg voor de jeugd eenvoudiger en effectiever te maken. De nadruk moet gelegd worden op het voorkomen van problemen en vroegtijdige signalering als er iets misgaat, zodat minder jongeren uiteindelijk daadwerkelijk in de jeugdzorg terecht komen. Om dit te bereiken zullen algemene jeugdvoorzieningen zoals de kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, scholen, sportclubs en jongerenwerk op peil gehouden moeten worden.

De aanpak van het CDA richt zich op:

- **Groeiruimte:** jongeren krijgen meer ruimte om gezond en veilig op te groeien;
- **Bewegingsruimte:** jongeren krijgen meer ruimte voor (ongeorganiseerd) sporten en spelen;
- **Ontwikkelruimte:** jongeren krijgen meer ruimte om hun talent te ontwikkelen;
- **Leefruimte:** jongeren krijgen meer ruimte voor hun eigen plek in de samenleving.

Groeiruimte

Kinderen hebben een evenwichtige en gezonde thuissituatie nodig als basis om op te groeien. Gelukkig zijn de meeste ouders in staat hun kinderen een veilige, gezonde gezinssituatie te bieden. Hierdoor gaat het met het overgrote deel van de jeugd goed. Helaas ervaart 20% van de gezinnen met kinderen eenvoudige of complexere problemen bij het opvoeden en opgroeien. Het CDA zet zich daarom in voor:

- Laagdrempelige zorg en hulpverlening: ouders en jongeren moeten gemakkelijk en snel de weg kunnen vinden naar de juiste hulp;
- Garantie voor snel en adequaat handelen in geval van problemen;
- Vroegsignalering: scholen en hulpinstanties moeten tot een 'naadloos' sluitende aanpak komen om problemen bij jongeren zo vroeg mogelijk te signaleren en snel de juiste hulp te kunnen bieden.

Bewegingsruimte

Voor een goede ontwikkeling is het belangrijk dat de jeugd de mogelijkheid heeft tot sporten en buitenspelen. Daarom wil het CDA:

- Bij nieuwe bouwplannen zich de komende periode sterk maken voor het opnemen van voldoende ruimte voor sporten en spelen;
- Samen met (sport)verenigingen zorgen voor meer beweging.

Ontwikkelruimte

De ontwikkelingskansen van jongeren hangen voor een groot deel samen met de kansen op een succesvolle en ononderbroken schoolloopbaan. Toch vindt het CDA dat er niet te eenzijdig gekeken moet worden naar schoolprestaties. CDA'ers hebben de overtuiging dat iedereen telt en dat iedereen het verdient om tot zijn/haar recht te komen. Dit betekent dat wij – naast schoolprestaties – groot belang hechten aan het ontwikkelen van talenten, sociale vaardigheden en het eigen maken van waarden en normen. Dit gaat het best spelenderwijs, bijvoorbeeld door het aanbieden van sportieve en culturele activiteiten in en rond school. Daarom zet het CDA ook stevig in op de ontwikkeling van 'Brede Scholen.' Verder wil het CDA de koppeling tussen school en praktijk verbeteren door:

- Ruimte te bieden aan maatschappelijke stages. De ervaringen in het verleden met die stages waren doorgaans goed;
- Het verzorgen van gastlessen op middelbare en vakscholen door ondernemers, bestuurders en medewerkers van maatschappelijke organisaties;
- Trainingen aan jongeren vanuit de praktijk over de verwachtingen van werkgevers en omgekeerd, het schrijven van sollicitatiebrieven, het voeren van sollicitatiegesprekken en trainingen in assertiviteit/zelfvertrouwen.

Leefruimte

Jongeren zijn de toekomst. Zij verdienen een plek middenin de samenleving. Op hun tijd hebben zij behoefte aan gezonde aandacht, belangstelling bij wat hen bezighoudt en coaching als zij ergens tegenaan lopen. Het CDA vindt daarom dat jongerencentra en aangewezen hangplekken een belangrijke rol in de maatschappij vervullen. Het is belangrijk dat jongeren, net als volwassenen, hun eigen keuzes mogen maken. Ze hebben het recht om te leren van eventuele fouten. Als we jongeren letterlijk en figuurlijk ruimte bieden in het midden van de samenleving betekent dit dat we een situatie moeten creëren waarin jongeren en ouderen kunnen werken aan wederzijds begrip, verdraagzaamheid en verbondenheid. Het CDA wil daarom:

- Het handelen van jongerenwerkers, horecaondernemers, verenigingen, scholen, kerken, exploitanten van sociaal-culturele voorzieningen, politie en omwonenden rond jongerencentra en hangplekken beter op elkaar afstemmen;
- Met bovengenoemde partijen een sluitende regionale aanpak tot stand brengen op het gebied van alcoholmatiging en preventie (zoals openings- en sluitingstijden, en leeftijdsgrenzen);
- Investeren in jeugd waar het wel goed mee gaat en hen stimuleren anderen mee te vragen naar activiteiten;
- Verenigingen sterker maken in hun maatschappelijke rol.

Jeugd- en jongerenbeleid in Strijen

- Het CDA blijft voorstander van een specifiek jeugd- en gezinsbeleid. Het CDA vindt het van belang dat het gezin een basis voor ouderen en kinderen biedt van waaruit zij in hun sociale omgeving functioneren. Daarbij hoort dat veel wordt verwacht van de opvoeding door de ouders. Het is niet altijd gemakkelijk daaraan te voldoen. Werk en zorg moeten goed op elkaar worden afgestemd. Het CDA is voor het beschikbaar hebben van voldoende kinderopvangplaatsen.
- De gemeente ondersteunt ouders bij de opvoeding van kinderen en de combinatie van werk en zorg. De gemeente moet betrokken partijen zoals consultatiebureaus, GGD, jeugdhulpverlening, maar ook scholen, peuterspeelzaalwerk en kinderopvang stimuleren de krachten te bundelen.
- De peuterspeelzaal voert de wettelijke taak van de voor- en vroegschoolse educatie uit. Het CDA vindt dit van groot belang en wil het huidige kwaliteitsniveau van de peuterspeelzalen in stand houden.
- Het CDA hanteert het uitgangspunt "Investeren in je jeugd is investeren in je toekomst!" Sport en ontspanning voor de jongeren willen we stimuleren, mede door middel van het voortzetten van de tweejaarlijkse "Sportprijs".
- Vrijwilligers spelen een belangrijke rol binnen sportverenigingen. Met name jeugdafdelingen hebben het moeilijk om voldoende vrijwilligers te vinden. Het CDA vindt dat de ouders van de sportende jeugd gestimuleerd moeten worden om vrijwilliger te worden bij de sportvereniging van hun kinderen.
- Met verreweg de meeste jongeren gaat het goed. Deze jongeren groeien zonder problemen op. Uitgangspunt bij het jeugd- en jongerenwerk blijft voor het CDA de ondersteuning van de inspanningen van bestaande organisaties. Met behulp van de jongerenwerkers willen we de jeugd professioneel begeleiden. Hierbij speelt het ambulante jongerenwerk een belangrijke rol. Ook het tijdig hulp en zorg bieden aan de jongeren waarmee iets mis dreigt te gaan heeft hoge prioriteit bij het CDA.

- Het CDA Strijen is tevreden over de samenwerking op het gebied van jongerenwerk in de Hoeksche Waard. Er moet binnen deze samenwerking wel ruimte blijven voor plaatselijk beleid.
- Het CDA vindt dat de gemeente jongeren actief moet blijven betrekken bij ontwikkelingen in het dorp en dat zij moet inspelen op hun behoeften. De gemeente dient dan ook met de jeugd in gesprek te blijven.
- Het CDA vindt dat de gemeente veel aandacht moet besteden aan recreatieve voorzieningen waarvan de jeugd gebruik kan maken. Waar mogelijk wordt daarbij gebruik gemaakt van de zelfwerkzaamheid van de jongeren. Dit kan inhouden dat jongeren (of hun ouders) zelf de handen uit de mouwen steken of zelf via acties een deel van de financiering van activiteiten of accommodaties verzorgen. De aandacht moet evenwichtig verdeeld worden over alle jongeren.
- Hoewel de cijfers laten zien dat Strijen een relatief veilige gemeente is, blijven overlast en vernielingen problemen die we willen oplossen. Overlast en vernielingen staan helaas veelal direct in verband met jeugd en overmatig alcohol- of drugsgebruik. Hoewel het slechts om een kleine groep gaat, moet dit een van de speerpunten van ons beleid blijven. Bij overlast en vernielingen dient een lik op stuk beleid plaats te vinden. Schade moet worden verhaald op de daders. Ook voorlichting aan ouders en kinderen over de gevolgen van alcoholgebruik blijft erg belangrijk.

2. Vitale kernen

Het CDA gaat voor gezonde, vitale kernen. Dat betekent dorpen en buurtschappen, waarin alle leeftijdsgroepen kunnen en willen wonen en waar het goed leren, werken en genieten is. Als het gaat over vitaliteit, dan gaat de discussie vaak al snel over voorzieningen en accommodaties. Maar vitaliteit heeft in de eerste plaats te maken met activiteiten waarbij mensen elkaar ontmoeten, zoals bij dorpsfestiviteiten en in het verenigingsleven, maar ook gewoon op school, straat of in de winkel. Pas in de tweede plaats gaat het over de plek of het gebouw waar die activiteiten moeten plaatsvinden: de accommodaties.

Activiteiten

In deze tijd van vergrijzing, afnemend inwoneraantal, schaalvergroting en individualisering kiest het CDA voor een samenleving waarin iedereen past en telt. Het CDA ziet scholen, stichtingen, verenigingen en levensbeschouwelijke organisaties als het cement van de samenleving. We willen het verbindend vermogen van deze organisaties graag verbeteren. Daartoe willen we graag naar een meer 'activerend subsidiesysteem'. In een activerend subsidiesysteem worden de inspanningen van individuen en organisaties beloond om activiteiten te organiseren die een meerwaarde hebben voor de eigen vereniging of de samenleving. Op deze manier worden (beginnende) organisaties geprikkeld om actief te worden/blijven en nieuwe initiatieven te ontplooiën gericht op het op peil houden of verbeteren van voorzieningen en activiteiten in dorpen. In het bijzonder wil het CDA de trend van toenemende eenzaamheid keren door initiatieven gericht op eenzaamheidsbestrijding ruimhartig te ondersteunen.

Accommodaties

In de hele Hoeksche Waard speelt in meer of mindere mate de vraag of accommodaties voor verenigingen, scholen en voorzieningen gebundeld moeten worden in multifunctionele accommodaties, dan wel gespreid moeten worden over dorpen en buurten. Deze vraag is niet gemakkelijk te beantwoorden. Er zijn meerdere keuzes denkbaar die – mits goed uitgevoerd - tot een vergelijkbaar voorzieningenniveau kunnen leiden. Duidelijk voor het CDA is in ieder geval, dat isolement van mensen als gevolg van onvoldoende bereikbare of toereikende voorzieningen niet aanvaardbaar is. Dit betekent echter niet, dat alle voorzieningen ook in de vorm van een gebouw aanwezig moeten zijn in dorpen. Het bereikbaar maken van voorzieningen kan ook door voorzieningen vanuit een centraal steunpunt naar de mensen te brengen (mobiele diensten, thuiszorg, etc.), of door minder mobiele mensen met een goede vervoersregeling naar de voorzieningen te kunnen laten gaan.

Hoe houden we de kernen vitaal?

Voor het CDA is het duidelijk, dat de regio Hoeksche Waard haar landelijk gebied met vitale kernen meer op de kaart moet zetten als veilig en prettig woongebied voor (jonge) gezinnen. De boodschap naar de omgeving kan meer worden gericht op Wonen in de tuin van de Randstad waar Rust en Ruimte samen gaan met Vrijheid, Veiligheid en Vitaliteit. *"Een goede leefomgeving voor uw kind is veel waard: de Hoeksche Waard"*.

Gemeenten dienen gezamenlijk regie te voeren om effectief in te spelen op de gevolgen van vergrijzing en gezinnen met kinderen te interesseren voor de Hoeksche Waard. Op deze wijze kunnen zowel scholen als verenigingen verzekerd blijven van voldoende jonge aanwas om de vitaliteit te behouden. Daarnaast zal in samenspraak met inwoners en betrokken organisaties vastgesteld moeten worden, welke activiteiten niet mogen ontbreken om een dorp of buurt vitaal te houden en hoe deze activiteiten het best georganiseerd kunnen worden. Inbreng van bewoners is hierbij belangrijk, zoals bij 'Buurt bestuurt'.

Een vitaal en leefbaar Strijen

- Het CDA maakt zich sterk voor de leefbaarheid, onder meer door middel van instandhouding van een zo goed mogelijk voorzieningenniveau. Strijen heeft relatief goede voorzieningen zoals een bibliotheek, een zwembad, een dorps huis en ruime sportfaciliteiten. Het winkelaanbod is divers. De huisvesting van de basisscholen is van hoge kwaliteit. Voor het CDA is de uitdaging voor de komende collegeperiode dit beeld van Strijen te behouden en waar mogelijk te versterken.
- Het CDA blijft zich inspannen voor een aantrekkelijk centrum, waarin het gezellig boodschappen doen is. Het centrumplan vormt de basis voor de ontwikkelingen op dit gebied. De gemeente moet de beperkte mogelijkheden die zij heeft om te sturen bij de vestiging van winkels zo optimaal mogelijk benutten. Ondersteunende voorzieningen, zoals parkeerruimte, moeten hierop zo goed mogelijk aansluiten.
- De locatie van de horeca is een belangrijk onderdeel van het centrum. De horeca levert een belangrijke bijdrage aan de levendigheid van het centrum en heeft een ondersteunende rol voor de recreatie. Bezoekers van de horeca veroorzaken echter soms ook overlast voor de omwonenden. Concentratie van horecagelegenheden biedt betere mogelijkheden om overlast tegen te gaan.
- Het CDA vindt de veiligheid op de route door het centrum van Strijen van groot belang, mede gezien de grote aantallen schoolkinderen die van deze route gebruik maken. De aanleg van de randweg heeft geleid tot een forse verbetering. De komende tijd moeten we monitoren of de randweg ook op langere termijn het gewenste resultaat heeft voor de route door het centrum. Zonodig moeten in het centrum, conform het een aantal jaren geleden vastgestelde verkeersplan, aanvullende maatregelen worden genomen.
- Voor de vitaliteit en leefbaarheid van Strijen is goed openbaar vervoer van groot belang. Forenzen en scholieren moeten gemakkelijk en voor een fatsoenlijke prijs hun werk en school kunnen bereiken. Extra aandacht voor rechtstreekse verbindingen tussen de dorpen en verbindingen naar medische- en zorgvoorzieningen is nodig.
- De overheid heeft een taak als het gaat om het gebruik van de openbare ruimte door burgers. De gemeente wordt regelmatig benaderd met klachten over het gedrag van weggebruikers, hondenpoep en rommel op straat, maar heeft slechts beperkte mogelijkheden hiervoor oplossingen te vinden. Het CDA vindt dat hier ook een belangrijke rol is weggelegd voor de burgers zelf. Door de inwoners actief te benaderen en met hen van gedachten te wisselen over de overlast in de buurt, wordt dit beter bespreekbaar en wordt de drempel om elkaar aan te spreken op ongewenst gedrag verlaagd.
- Scholen hebben een belangrijke functie binnen de kernen van onze gemeente. Helaas was sluiting van de school in Strijensas onvermijdelijk. Het CDA realiseert zich dat voor goed onderwijs een zekere minimale omvang van een school nodig is, maar is voorstander van het zoveel als mogelijk handhaven van kleine scholen. We zullen dus alles moeten doen wat in onze mogelijkheden ligt om de toekomst van de school in de Mookhoek (die overigens nu niet ter discussie staat) veilig te stellen.

3. Omzien naar elkaar

Het CDA vindt onderlinge verbondenheid tussen mensen belangrijk. Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. Mensen, buurten, sportclubs, scholen, kerken, zorginstellingen, bedrijven: ze leveren allemaal een unieke bijdrage aan de samenleving. Er moet betrokkenheid zijn tussen generaties en tussen arm en rijk. We leven niet alleen voor onszelf, maar we zijn pas mens door met elkaar te leven. De overheid zorgt voor de basis van sociale zekerheid: voor iedereen is er gezondheidszorg, onderwijs en inkomen.

Solidariteit

De overheid geeft al die mensen en organisaties het vertrouwen om te doen waar ze goed in zijn. Niet alles hoeft op basis van regels en wetten te gebeuren. Mensen en bedrijven weten vaak zelf heel goed hoe dingen geregeld moeten worden. Het is deze betrokkenheid van de burger die onmisbaar zal zijn om mensen de zorg die ze nodig hebben in de toekomst te kunnen blijven geven. Mensen worden steeds ouder, wat betekent dat er meer zorg nodig is. Om de zorg ook in de toekomst betaalbaar te houden zijn keuzes in de zorg noodzakelijk. We willen dat de zorg betaalbaar en bereikbaar blijft voor iedereen. Solidariteit met iedereen die echt zorg nodig heeft is voor ons een basisuitgangspunt.

Zorg dichtbij

Mensen moeten zo lang mogelijk zelfstandig de regie over hun leven kunnen voeren. Familie, vrienden en buurtgenoten spelen hierbij een belangrijke rol. Mantelzorg en professionele zorg dienen elkaar te versterken. Het CDA vindt vrijwilligerswerk en mantelzorg heel belangrijk. Hun belangeloze inzet is onbetaalbaar voor onze samenleving. Het CDA wil de positie versterken van mantelzorgers die bijvoorbeeld een zieke partner thuis verplegen. Het langdurig verlenen van mantelzorg kan immers een zware belasting zijn, vooral voor oudere mantelzorgers. De gemeente moet mantelzorgers ondersteunen door bijvoorbeeld voor een huishoudelijke hulp te zorgen die een paar uur komt schoonmaken. De gemeente helpt daar waar mogelijk is, maar de mantelzorger dit niet meer kan, wordt er naar een alternatief gezocht.

Decentralisaties

Het Rijk geeft gemeenten steeds meer taken en verantwoordelijkheden:

- In 2015 wordt de begeleiding, ondersteuning en verzorging uit de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) overgeheveld naar de Wmo (Wet Maatschappelijke Ondersteuning). Vanaf 2014 vervalt bovendien de aanspraak op dagbesteding en wijzigt de aanspraak op persoonlijke verzorging (de AWBZ verzekert in de toekomst alleen onafhankelijk voorgeschreven langdurige verzorging en verpleging. Alle onderdelen die niet met zorg te maken hebben, verdwijnen uit de AWBZ).
- De Participatiewet wordt ingevoerd, waardoor meer mensen meedoen in de samenleving.
- Tenslotte worden de gemeenten per 2015 ook verantwoordelijk voor jeugdzorg, jeugdbescherming, jeugd-GGZ en de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd.

Door deze decentralisaties komen er niet alleen nieuwe taken op gemeenten af. De daarmee gepaard gaande bezuinigingen zijn fors. Gemeenten moeten dus meer gaan doen met minder geld. De eigen kracht van burgers wordt nog belangrijker. Vanuit het uitgangspunt van naastenliefde is het CDA uiteraard voor goede zorg. Wie kan daar beter bij helpen dan de overheid die het dichtst bij onze burgers staat, de gemeente? Op onderdelen hebben de drie verschillende transitie raakvlakken met elkaar. Het is dan

ook van belang om de drie decentralisaties integraal met elkaar te bezien, om vast te kunnen stellen waar voordelen te behalen zijn.

Kansen

Gemeenten zullen gebruik moeten maken van de kansen die de decentralisaties bieden. De gemeente krijgt nu namelijk zeggenschap over een groot deel van het sociale domein. De gemeenten moeten dwarsverbanden leggen tussen de Wmo en AWBZ, de jeugdzorg en het domein van werk en inkomen. Gemeenten zullen de zorg zo efficiënt mogelijk moeten aanbieden door in te zetten op preventie en ondersteuning te bundelen. Ook de Regionale Sociale Dienst zal door forse bezuinigingen op het participatiebudget op zoek moeten naar dwarsverbanden met de sociale werkvoorziening en partners uit zorg en welzijn. Mensen met een uitkering kunnen als vrijwilliger worden ingezet voor het voorzieningspakket van de Wmo. Zo betekenen ze iets voor anderen en leveren een tegenprestatie voor hun uitkering. Aanbieders van zorg- en welzijnsactiviteiten, maar ook gemeenten, het maatschappelijk middenveld en ondernemers kunnen leerwerkplekken leveren of banen voor mensen met een uitkering.

Omzien naar elkaar

Omzien naar elkaar is van levensbelang. Door tijdig hulp te bieden kan voorkomen worden dat mensen geïsoleerd raken, in problematische schuldsituaties terechtkomen of gebrek moeten hebben aan basale levensbehoeften. Het is de taak van de gemeente om te voorkomen dat mensen tussen wal en schip raken. Het CDA vindt dat de gemeente het initiatief moet nemen om te komen tot een actieve samenwerking tussen welzijns- en levensbeschouwelijke organisaties die zich inzetten voor het opsporen en opheffen van achterstandssituaties en eenzaamheid. Waar nodig wil het CDA dat de gemeente aanvullend investeert in activerend huisbezoek. Het CDA wil bovendien vrijwilligerswerk blijven stimuleren en ondersteunen door te investeren in het meer bekendheid geven aan de digitale vacaturebank voor vrijwilligers en het faciliteren van scholing en kennisuitwisseling.

Zorgen voor elkaar in Strijen

- Het bestrijden van sociaal isolement in de vorm van huisbezoeken is succesvol gebleken en moet worden voortgezet. De gemeente wijst mensen op de beschikbare voorzieningen en gelden. Dit is niet alleen een taak van de lokale overheid. Burgers en organisaties (kerken, verenigingen ouderen- en jongerenorganisaties) hebben een belangrijke rol bij de bestrijding van armoede en het voorkomen van sociaal isolement.
- De Hoeksche Waard heeft een Regionale Sociale Dienst (RSD) waar we trots op mogen zijn. Het CDA vindt dit bijzonder waardevol. Zeker in economisch lastigere tijden vindt het CDA het van groot belang een goed functionerende en bereikbare RSD te hebben waarbij niet de uitkering maar het begeleiden naar nieuw werk centraal staat. Ook schuldhelpverlening verdient hoge prioriteit. Mensen die (buiten hun schuld) in financiële moeilijkheden komen moeten via de sociale dienst kunnen rekenen op hulp om hun zaken weer op orde te kunnen krijgen.
- De gemeente heeft een voorbeeldfunctie met betrekking tot de inzet van mensen met een moeilijke positie op de arbeidsmarkt. Zowel in het eigen aannamebeleid van de gemeente moet plaats zijn voor deze mensen. De gemeente dient ook bij het inhuren van derden op dit gebied eisen te stellen aan opdrachtnemers.

- Het CDA is voorstander van een maatschappelijke stage door jongeren uit het voortgezet onderwijs. We moeten zoeken naar de bereidheid van bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld om hieraan een bijdrage te leveren.
- Het CDA vindt het belangrijk dat de gemeente ouderen stimuleert actief te blijven en deel te nemen aan het vrijwilligerswerk. De vergrijzing biedt hiermee ook kansen.
- Het CDA is voorstander van het handhaven van de Strijense vrijwilligersprijs.

4. Wonen voor jong en oud

Het CDA wil een gedifferentieerd woningaanbod (o.a. starters, ouderen en mensen met een zorgvraag) per kern. Gemeenten kunnen dit samen met corporaties, projectontwikkelaars en zorginstellingen mogelijk maken. En waar mogelijk ook ruimte bieden aan particulier initiatief. Bij dit alles moet rekening gehouden worden met de woonwensen van mensen, maar ook met komende krimp in de Hoeksche Waard.

Woonruimte voor ouderen

Voor veel ouderen geldt, dat zij in hun vertrouwde woonomgeving van hun oude dag willen genieten. Het CDA wil aan deze wens zoveel mogelijk tegemoet komen, door goede regelingen voor zorg aan huis en het aanpassen van woningen. Indien dit niet voldoende is bieden woonzorgcentra mogelijkheden om aanvullende of vervangende zorg te bieden.

Woonruimte voor jongeren en senioren

Het CDA wil het aanbod van betaalbare woningen - huur, maar vooral ook koop - voor startende jongeren vergroten en wil dit bereiken door juist de nieuwbouw in te zetten voor senioren.

De oudere huurwoningen in bezit van corporaties voldoen vaak niet aan de eisen die tegenwoordig aan seniorenwoningen worden gesteld. Ze kunnen echter nog goed verhuurd of verkocht worden aan startende jongeren. Als nieuwbouw ingezet wordt voor senioren, kunnen jongeren op twee manieren van de doorstroomeffecten profiteren. Indirect doordat de senioren die een koopwoning achterlaten voor doorstroming zorgen op de woningmarkt. En direct wanneer de huurwoningen die senioren achterlaten door corporaties bestemd worden voor jongeren, voor zowel huur als 'sociale koop'.

Bij nieuwe (ver)bouwprojecten dient meer aangesloten te worden bij de woonwensen van ouderen: zogenaamde kangoeroewoningen (een combinatie van twee zelfstandige woningen met een eigen voordeur. Dit type woning is geschikt voor mantelzorgers die vlakbij degenen willen wonen voor wie ze zorgen en voor de zorgbehoevenden), woongroepen en levensloopbestendige woningen.

Maatwerk

Het CDA wil de medezeggenschap van bewoners over de opzet van nieuwe woonwijken, de indeling van nieuw te bouwen woningen en de inrichting van de woonomgeving zoveel mogelijk bevorderen. Ook wil het CDA het makkelijk maken om vrijkomende (agrarische) gebouwen te benutten voor alternatieve woonvormen voor speciale doelgroepen, waaronder starters.

Zelfbouw

Het CDA vindt daarnaast dat er meer mogelijkheden voor burgers moeten komen om zelf te bouwen. Dat kan door meer projecten aan (een groep) particulieren over te laten in plaats van aan een projectontwikkelaar.

Woningbouw in Strijen

- Het CDA vindt dat de gemeente, gelet op de toenemende vergrijzing, veel aandacht moet schenken aan de huisvesting voor ouderen. Het gaat daarbij om zowel huur- als koopwoningen als appartementen.

- De woningbouw is de afgelopen jaren in Strijen ondanks de economische crisis redelijk goed doorgedaan. Planvorming en –uitvoering gaan echter niet altijd even snel als we zouden wensen. Economische omstandigheden en bezwaarprocedures hebben hier duidelijk invloed op. Het CDA vindt dat de woningbouw voortvarend aangepakt moet blijven worden. Alleen op deze wijze kan de benodigde doorstroming op gang worden gebracht en betaalbare woonruimte voor jongeren worden gecreëerd.
- De herontwikkeling van de Oranjewijk is in volle gang. Het CDA is content met de wijze waarop de ontwikkelingsvisie op deze wijk, in nauw overleg tussen gemeente, de woningstichting en de bewoners tot stand is gekomen. Het CDA vindt dat ook de volgende fases van de herontwikkeling van de Oranjewijk voortvarend moeten worden opgepakt, ondanks de lastige omstandigheden in de woningmarkt.
- Het CDA vindt dat continu moet worden bewaakt of de woningproductie waar het gaat om het soort woningen, in overeenstemming blijft met de woonbehoeften. Zo nodig moet het mogelijk zijn om bij te sturen als bijvoorbeeld economische ontwikkelingen hiertoe aanleiding geven. Dit is iets wat de Hoeksche Waardse gemeenten gezamenlijk zullen moeten uitvoeren. Concurrentie tussen de gemeenten op het gebied van de woningbouw moet worden vermeden.
- Het CDA wil dat er in woningbouwprojecten voldoende mogelijkheden zijn voor starters op de woningmarkt en dat waar mogelijk gebruik wordt gemaakt van “sociale koopwoningen” (koopgarantwoningen). In een dergelijke constructie kunnen starters tegen een gereduceerde prijs een woning van een woningbouwvereniging kopen. Het voordeel bij de koop wordt later (deels) verrekend met de winst bij verkoop.
- Het CDA is zich bewust van het feit dat de dynamiek in de noordrand van de Hoeksche Waard groter zal zijn dan in het zuiden, hetgeen ook invloed heeft op de woningbouwmogelijkheden. Ook een relatief kleine gemeente als Strijen moet echter voldoende ruimte krijgen om in nieuwe woningen voor de eigen inwoners te voorzien. Alleen op die wijze kunnen de gevolgen van de vergrijzing worden beperkt, kunnen jongeren in Strijen blijven wonen en blijft Strijen voldoende basis houden voor het in stand houden van voorzieningen.
- Strijen moet volgens het CDA een rustige ruim opgezette, leefbare en groene plattelandsgemeente blijven, waar mensen graag wonen en recreëren. Strijen zou zich in het groen moeten ontwikkelen. Dat wil zeggen dat er gebouwd moet worden op ruim opgezette bouwlocaties, voorzien van voldoende groen.
- Ook in het buitengebied moeten voldoende mogelijkheden blijven om te voorzien in de woonbehoefte, uiteraard passend in de omgeving. Waar mogelijk en verantwoord wordt de ruimte-voor-ruimte regeling toegepast.
- Zowel bij nieuwbouw als bij aanpassing en renovatie heeft duurzaam bouwen en toepassing van nieuwe technieken op het gebied van energievoorziening hoge prioriteit.

5. Duurzaam en dynamisch landschap

De Hoeksche Waard is een dynamisch landschap. Het landschap is altijd in ontwikkeling geweest en moet dat ook blijven. Ontwikkelingen op het gebied van de landbouw, recreatie, wonen en werken moeten volgens het CDA hand in hand gaan met de natuurontwikkeling. Het CDA wil graag met agrariërs, ondernemers, bewoners en maatschappelijke organisaties vorm en inhoud geven aan de Hoeksche Waard.

Behoud door ontwikkeling

De landbouw is vanouds een onmisbare schakel in het beheren en ontwikkelen van buitengebieden. De Hoeksche Waard moet deze agrarische identiteit behouden.

Het CDA ziet ook goede kansen voor agrariërs die hun bedrijfsvoering willen 'verbreden' met activiteiten op het gebied van zorg, kinderopvang, educatie en recreatie. Leegstaande boerderijen kunnen zo ook een verantwoorde wijze andere bestemmingen krijgen.

Om de recreatieve waarde van de Hoeksche Waard te vergroten wil het CDA ook de ontsluiting van het landschap met fietspaden, wandelroutes, ruiterroutes, vaarroutes en kanoroutes verder verbeteren. 'Behoud door ontwikkeling' is daarom het uitgangspunt voor het CDA.

De ontwikkeling en mogelijke uitbreiding van de kernen van het gebied mag echter niet vergeten worden. Zo moeten deze aangesloten blijven op de wensen van deze tijd. Waar nodig moet ruimte zijn en blijven voor nieuwe ontwikkelingen voor woningbouw en uitbreiding bestaande activiteiten.

Duurzaam en dynamisch

Het CDA wil alle ruimte benutten om de Hoeksche Waard dynamisch en leefbaar te houden voor de huidige en toekomstige generaties. Dit betekent ruimte geven aan de dynamiek van nieuwe ontwikkeling in harmonie met het historisch gegroeide landschap, de inwoners en de bijzondere natuurwaarden van de Hoeksche Waard.

Het gaat daarbij dus niet alleen om ecologische duurzaamheid - het zo goed mogelijk omgaan met de natuurlijke stoffenkringlopen - maar ook om economische en sociale duurzaamheid. Een duurzaam landschap is alleen te bereiken en te onderhouden als er ook mensen in dat landschap wonen, werken en recreëren. Om het landschap te onderhouden moet er geld verdiend worden! Daartoe moet de ondernemer in de Hoeksche Waard een goed ontwikkelingsperspectief geboden worden.

Bedrijventerreinen

Lokale en regionale bedrijven uit de Hoeksche Waard hebben ruimte nodig om te groeien. Het is geen makkelijke opgave om deze ontwikkelingen in te passen in het Hoeksche Waardse landschap. Dergelijke ontwikkelingen hebben in het open landschap van de Hoeksche Waard snel een grote invloed op de beleving van de ruimte. Het CDA vindt daarom, dat bij nieuwe ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerreinen ingezet moet worden op een goed kwaliteitsniveau waar het gaat om landschappelijke inpassing, de toepassing van duurzame technieken en meervoudig ruimtegebruik. Hierbij dient rekening gehouden te worden met het feit dat dit in economisch moeilijke tijden geen financiële belemmeringen oplevert voor ondernemers.

Het CDA is voorstander van de mogelijkheid dat ondernemers van buiten de Hoeksche Waard zich kunnen vestigen op het regionale bedrijventerrein.

A4

In het belang van de bereikbaarheid van de Randstad is het CDA voor de aanleg van een A4-zuid, mits goed ingepast in het landschap en mits de inwoners van de Hoeksche Waard niet extra moeten betalen om het eiland te verlaten of binnen te komen.

Agrarische sector

Het CDA is voorstander van het concentreren van de glastuinbouw op aangewezen locaties. Hiermee komt, op termijn, een einde aan het versnipperde karakter. Nu door het uitblijven van subsidie van de provincie dit financieel niet of nauwelijks haalbaar is, zal op Hoeksche Waards niveau nieuw beleid moeten worden gemaakt met betrekking tot lokale uitbreidingsmogelijkheden voor glastuinbouwbedrijven.

Concentratie kan en mag echter niet opgelegd worden. Zolang een glastuinbouwbedrijf rendabel is, kan een ondernemer niet worden verplicht op een andere locatie nieuwbouw te plegen. We verwachten dat door de huidige economische omstandigheden de noodzaak van schaalvergroting door glastuinbouwbedrijven zal toenemen.

Het CDA vindt het op grote schaal omzetten van goede landbouwgrond in natuur niet verantwoord. Als we zien dat de voedselproductie op wereldwijde schaal de bevolkingsgroei niet bij kan houden, vindt het CDA dat wij de verantwoordelijkheid hebben de voedselvoorziening op peil te houden. Het CDA vindt het daarom belangrijk, dat de stukken nieuw te ontwikkelen natuur slim worden gekozen. Ontwikkel die gebieden, die optimaal bijdragen aan de versterking van de ecologische en recreatieve waarden, zonder dat daar grote stukken goede landbouwgrond voor uit productie genomen moeten worden.

Het buitengebied van Strijen

- De landbouw is de drager van het landschap en vormt daarmee een onmisbare schakel in het beheren van het buitengebied. Deze bedrijfstak dient daarvoor alle mogelijkheden te krijgen. Leegstaande boerderijen moeten verantwoorde andere bestemmingen krijgen.
- Bij het herbestemmen van agrarische gebouwen moet rekening worden gehouden met de belangen van omliggende agrarische bedrijven. Gebruikers en bewoners van het buitengebied moeten zich realiseren dat een agrarische omgeving ook agrarische bedrijvigheid en soms ook overlast met zich meebrengt.
- Ook binnen het nationaal landschap moet de landbouw de ruimte krijgen zich verder te ontwikkelen, hierbij uiteraard rekening houdend met de kwaliteit van het landschap. De landbouw zal rekening moeten houden met het gebied waarin ze opereert. Er zal gezocht moeten worden naar evenwicht. Combinaties van landbouw en natuur, zoals bijvoorbeeld de akkerrandprojecten, zijn daarbij belangrijk.
- Landbouw, natuur en recreatie vormen de hoofdfuncties in het buitengebied. Er moet een evenwicht ontstaan waarbij een duurzame, concurrerende agrarische sector, natuur, recreatie en passende economische bedrijvigheid in onderlinge samenwerking ten volle tot hun recht komen. Het CDA wil de agrariër daadwerkelijk de kans geven om het buitengebied te beheren.
- Recreatie en toerisme moeten verder worden uitgebouwd. Zoals ook is opgenomen in de Structuurvisie Hoeksche Waard, kan Strijensas zich ontwikkelen tot recreatief knooppunt. Voor recreatie geldt dat deze qua opzet en schaalgrootte moet passen binnen het landschap.
- Nu duidelijk is dat plaatsing van nieuwe windmolens in de Hoeksche Waard onvermijdelijk is, moet worden onderzocht op welke wijze hieraan het beste invulling kan worden gegeven. Het CDA is voorstander van ontwikkelingen waarbij burgers kunnen participeren. In het geval van een opwaardering van de windenergielocatie Mariapolder moeten de mogelijkheden van burgerparticipatie worden onderzocht.

Overige onderwerpen

Regionale samenwerking

Voor een relatief kleine gemeente als Strijen is samenwerking met de omliggende gemeenten en regio noodzaak. We zullen de grote opgaven die in het kader van de decentralisaties op de gemeente afkomen in gezamenlijkheid met de andere gemeenten moeten oppakken en Hoeksche Waards beleid moeten maken en uitvoeren. Maar ook voor andere belangrijke dossiers zoals woningbouw, vergrijzing en krimp, recreatie en ruimtelijke ordening is intensieve samenwerking op Hoeksche Waards niveau cruciaal.

Deze samenwerking zal ten opzichte van de afgelopen jaren verbeterd moeten worden. De vrijblijvende samenwerking die tot nu toe in de Hoeksche Waard heeft plaatsgevonden, zal op een efficiënte wijze en op een zo kort mogelijke termijn moeten doorontwikkelen naar een niet-vrijblijvende samenwerkingsvorm. Dat we hierbij als gemeente op deze dossiers een gedeelte van onze zeggenschap moeten afstaan is onvermijdelijk en noodzakelijk.

De decentralisaties zullen de komende jaren het uiterste vragen van de gemeentelijke organisaties. Het CDA is van mening dat dit niet te combineren is met een proces van bestuurlijke schaalvergroting. Het CDA kiest voor de komende jaren waarin de drie decentralisaties moeten worden gerealiseerd dan ook voor een samenwerkingsmodel van de Hoeksche Waardse gemeenten waarin op regionaal niveau besluitvorming plaatsvindt over een aantal zaken die op de regio betrekking hebben. Als over enkele jaren de drie decentralisaties zijn gerealiseerd, ontstaat een moment waarop een besluit moet worden genomen over verdergaande vormen van samenwerking. Dit kan dan plaatsvinden in de vorm van een intensieve samenwerking met 'doorzettingsmacht' maar ook de optie van bestuurlijke schaalvergroting (herindeling) sluit het CDA Strijen op dat moment niet uit.

Welk model te zijner tijd ook gekozen wordt, CDA Strijen vindt dat binnen deze samenwerking op regionaal niveau een slagvaardig en daadkrachtig bestuur moet ontstaan, maar dat tegelijkertijd de herkenbaarheid van het bestuur voor de burger in de verschillende kernen voorop moet blijven staan. De afstand tussen burgers enerzijds en bestuurders en raadsleden mag niet te groot worden.

Een cruciale voorwaarde voor regionale slagvaardigheid is vertrouwen tussen de samenwerkende gemeenten. Hierbij gaat bestuurlijke samenwerking vooraf aan ambtelijke samenwerking. Als de bestuurlijke samenwerking te wensen overlaat, kan dit niet opgelost worden door ambtelijke samenwerking. Een ambtelijke fusie zien wij dan ook niet als een gewenste vorm van samenwerking. In de huidige situatie wordt er door ambtenaren van de verschillende gemeenten op diverse dossiers al goed samengewerkt. Waar mogelijk kan deze samenwerking uitgebreid worden. Dit zal volgens CDA Strijen ook bijdragen aan een groeiend vertrouwen tussen de vijf gemeenten.

Openbare orde en veiligheid

- Burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijven en instellingen moeten zich mede verantwoordelijk voelen voor veiligheid en daaraan naar vermogen bijdragen. De gemeente, politie en justitie dienen samen vorm te geven aan een integraal veiligheidsbeleid. De gemeente bevordert particuliere initiatieven om de veiligheid te verbeteren, bijvoorbeeld het beveiligen van bedrijventerreinen.

- De politie moet zichtbaar zijn op straat en burgervriendelijk optreden. Het herkenbare optreden van wijkagenten moet het gevoel van veiligheid bij de burgers versterken. Ook de burger zelf heeft een verantwoordelijkheid als het gaat om signalering. Door initiatieven als “Buurtpreventie” kunnen burgers (buurtpreventisten) optreden als “ogen en oren van de politie”.
- In het gemeentelijke beleid moet aandacht worden besteed aan de preventie van criminaliteit en vandalisme. Door voorlichting aan en participatie van burgers, mede gericht op de schoolgaande jeugd, moet ongewenst handelen worden teruggedrongen.
- De gemeente gaat voortvarend en doortastend te werk bij het verhalen van schade die is ontstaan door vandalisme aan gemeentelijke eigendommen.
- Het CDA is tegen het gebruik van alle drugs en dus ook tegen verkoop daarvan. We wijzen coffeeshops af. Ook het voorkomen en bestrijden van gok-, alcohol- en tabaksverslaving is van groot belang.

Economische zaken

- De huidige openingstijden van de winkels vindt het CDA toereikend. Het CDA wil grenzen stellen aan de 24-uurs economie. Het CDA hecht veel waarde aan de eerbiediging van de zondag als dag van rust, bezinning en ontmoeting. Het CDA is geen voorstander van koopzondagen in Strijen. De detailhandel op het bedrijventerrein vormt hierin geen uitzondering.
- De gemeente scheidt de randvoorwaarden en ondersteunt waar nodig activiteiten om te komen tot een gezond lokaal klimaat voor ondernemers. Daarbij kan gedacht worden aan een goede infrastructuur en een goede dienstverlening door de gemeente door middel van zo kort en efficiënt mogelijke vergunningsprocedures. Een gezond ondernemingsklimaat bindt ondernemers aan Strijen en de Hoeksche Waard en is de basis voor het in stand houden en creëren van werkgelegenheid.
- De gemeente moet beleid ontwikkelen om het in gebruik nemen van bestaande leegstaande bedrijfsgebouwen te stimuleren.
- De procedurele bureaucratie bij initiatieven van bedrijven moet, voor zover deze voortkomt uit gemeentelijke regelingen, worden teruggedrongen.
- De gemeente moet ondernemers in het buitengebied die willen uitbreiden en tegen de beperkingen van Provinciale regelgeving aanlopen ondersteunen. De gemeente moet actief het overleg met de provincie aangaan om verantwoorde uitbreidingen van bedrijven in het buitengebied mogelijk te maken.

Financiën

- De gemeente Strijen heeft in de afgelopen raadsperiode forse bezuinigingen doorgevoerd. Ook de komende jaren zijn als gevolg van het rijksbeleid verdergaande bezuinigingsmaatregelen te verwachten. Het CDA wil hierbij de stijging van gemeentelijke tarieven en belastingen zo beperkt mogelijk houden.

- Uitgangspunt voor het CDA is dat de taken die door de Rijksoverheid worden overgeheveld naar de gemeente (decentralisaties) uitgevoerd moeten worden binnen de daarvoor van het rijk te ontvangen middelen.
- Het CDA Strijen vindt dat we moeten bewaken of de bezuinigingsmaatregelen uit de afgelopen raadsperiode op de lange termijn houdbaar zijn. Het snijden in de kosten van wegen- en groenonderhoud kan op langere termijn namelijk leiden tot hogere kosten van groot onderhoud. Zodra de financiële positie het toelaat, wil het CDA eerdere bezuinigingen op wegen- en groenonderhoud opnieuw beoordelen.
- Voor het CDA is rentmeesterschap een kernbegrip. Wij dienen verantwoord met mens, dier en middelen om te gaan vanuit het besef dat we verantwoording hebben af te leggen over het beheer. Dit rentmeesterschap betreft ook het financieel beheer. Een goede beheerder benut het kapitaal maar niet op roekeloze wijze. Het is onverantwoord om grote risico's te nemen. Dit kan de na ons komende generaties met grote schulden opzadelen en hun keuzemogelijkheden om een waardevolle samenleving in stand te houden beperken. Vanuit dit beginsel van rentmeesterschap vindt het CDA een solide financieel beleid van groot belang.